

ELEFANTE ELEGANTE

//Afundación

Obra Social ABANCA

MEMORIA DIDÁCTICA E DE MEDIACIÓN

ELEFANTE
ELEGANTE

CORALINDA

de María Torres & Gonçalo Guerreiro

DIRECCIÓN DE ESCENA e ESCENOGRAFÍA Gonçalo Guerreiro
INTERPRETACIÓN Pablo Sánchez e María Torres ou Sofía Espiñeira
VESTIARIO Diego Valeiras PERRUCAS Erea Pérez
PRODUCCIÓN DE ARTE e DISEÑO GRÁFICO Carolina Díguele
COMPOSICIÓN MUSICAL Manuel Fonte Loureiro ILUMINACIÓN Paulo Neto
FOTOGRAFÍA Daniel Nunes e Vanesa Rábade PRODUCCIÓN e COMUNICACIÓN Laura Duarte

Subvenciona

XUNTA
DE GALICIA

GOBERNO
DE GALICIA

inaem

Coproduce

Concello de
CULLEREDO

ADRI

associação
cultural e recreativa
de Tondela

Colabora

Concello de
CARRAL

Rianxo

www.elefanteelegante.net

www.elefanteelegante.net

QUE É ELEFANTE ELEGANTE?

Elefante Elegante é unha compañía de teatro que crea espectáculos visuais baseados no xesto e no movemento. As súas creacións buscan a universalidade, xurdindo da fusión de diferentes linguaxes: o teatro físico, a danza, as artes plásticas e as artes visuais.

Comezou como proxecto experimental no ano 2000 co nome de *Teatro Escondido*. Este proxecto viaxou durante sete anos entre Galicia, Bélxica e Portugal e del facían parte actrices e actores de diferentes países europeos. A súa interpretación baseábase no xogo corporal co obxectivo de desenvolver unha linguaxe teatral universal. Estes anos de experimentación foron fundamentais para que poidera nacer o Elefante Elegante.

Podedes visitar a nosa web para ver videos, imaxes e acceder a máis información sobre a compañía:

www.elefanteeelegante.net

Tamén podedes poñervos en contacto connosco a través dos seguintes correos electrónicos:

maria@elefanteeelegante.net

teatro@elefanteeelegante.net

Será un pracer respostar ás vosas cuestións e recibir as vosas impresións sobre o espectáculo "CORALINDA".

ELEFANTE ELEGANTE | **PEQUENAS GUÍAS PARA A GUÍA**

- CORALINDA é un espectáculo adicado a un público infantil, dos 6 aos 10 anos, por tanto esta guía ten contidos adicados ás diferentes idades ás que o espectáculo está dirixido. En cada proposta indícase a idade axeitada para a realización da actividade.

O material aquí presentado pode ser traballado de xeito autónomo no caso do alumnado de 2º ciclo de primaria e cunha maior intervención do/a mestre/a no caso do 1º ciclo.

- Aínda que esta guía está esencialmente concebida para ser traballada logo de ver o espectáculo, hai actividades que poden realizarse a modo de introducción previamente a asistir ao teatro. Estas están indicadas co seu enunciado.

CORALINDA é unha comedia xestual, interpretada ao estilo dos debuxos animados, destinada ao público familiar. O espectáculo aborda a temática da inmigración e do medo ao que é diferente. CORALINDA propón unha ollada cómplice, reflexiva e sensible en relación ás experiencias que viven as persoas que viaxan lonxe da súa terra en busca de mellores condicións de vida e que, por cuestións de raza, xénero ou clase social, sofren comportamentos discriminatorios.

A través dunha linguaxe xestual fundamentada na manipulación de obxectos e na interacción constante co dispositivo escénico, o espectáculo crea un universo cómico e poético que viaxa do realismo á hipérbole da vida cotiá.

Nun lugar cincento vive un señor todo vestido de cor cincenta que manipula unha serie de caixas... cincentas. Un día, chega unha muller. Leva un vestido colorido e unha actitude exuberante que non deixa a ninguén indiferente. En canto ve ao señor, diríxese a el. Pero este, desconfiado ante a expresividade dos xestos dela e o volume da súa música, constrúe un enorme muro que lle impide entrar. Ela tenta dicirlle que as súas intencións son pacíficas e amigables, pero o señor amósase reticente a comunicarse coa visitante.

Será que estas dúas persoas, aparentemente tan opostas, darán construído un lugar diferente, onde caiban moitas máis cores e máis persoas?

|| **SOBRE A ACCIÓN DESENVOLVIDA**

Antes de comezar cumpre sinalar que esta guía non é como as matemáticas no sentido de que non hai respostas correctas e respostas erradas. O feito de que a peza sexa eminentemente visual implica unha certa abstracción narrativa que abre o abano de respostas posibles.

Actividades:

❖ **Poñer os “Xestos en Palabras” ou “Historia en Círculo”.**

Propoñer que o alumnado oralmente os acontecementos que se desenvolven no espectáculo. (O círculo é a forma máis axeitada para esta dinámica. Cada un narra nunha frase un anaco de historia. A persoa do lado continua onde chegou o precedente e así ata rematar).

❖ **Rolda de investigación teatral e persoal.** A mestra ou mestre lanza a seguinte batería de cuestións ao alumnado:

- Que personaxes protagonizan a peza? Como describirías con tres palabras a Benito e a Coralinda?
- Porque cres que Coralinda chega a escena? Porque ven do exterior do teatro?
- Porque Benito impide a entrada a Coralinda no seu espazo?
- Porque Benito rexeita os agasallos que lle fai Coralinda?
- Porque Coralinda insiste en “desobedecer” ás indicacións de Benito?
- Porque Benito acepta a proposta de Coralinda de traballar para el?
- Porque Coralinda marcha da escena polo patio de butacas por vontade propia? Concordas coas súas accións e coas súas razóns? Que farías ti se te encontrases no lugar de Coralinda e nas súas circunstancias?

II | **A TEMÁTICA: A INMIGRACIÓN E O MEDO AO DIFERENTE**

A inmigración é unha realidade presente ao longo da historia. As persoas móvense dun lugar a outro por diferentes motivos, moitas veces na procura de novas oportunidades ou de mellores condicións de vida. Chegar a un lugar descoñecido implica comezar de novo, adaptarse a novos costumes e construír novas relacións.

Porén, o descoñecido pode provocar medo, desconfianza ou rexeitamento. As diferenzas culturais, físicas, lingüísticas ou sociais poden converterse en barreiras e, nalgúns casos, dar lugar a situacións de discriminación.

Nunha sociedade cada vez máis diversa, aprender a convivir con persoas diferentes a nós é fundamental. Para iso, cómpre cuestionar os prexuizos e estereotipos que nacen moitas veces do descoñecemento e desenvolver valores como a empatía, o respecto e a igualdade.

CORALINDA aborda estas cuestións desde o humor, o xesto e a linguaxe dos debuxos animados, achegándose ás experiencias de quen deixa a súa terra e se enfronta ao medo, á incerteza ou ao rexeitamento. Unha mirada cómplice e sensible que nos invita a preguntarnos por que ás veces temos medo do que é diferente e que podemos facer para construír unha sociedade máis acolledora e inclusiva.

Actividade a partir dos 8 anos (pode ser realizada antes de asistir ao espectáculo):

“De onde vimos? As viaxes da nosa familia”

Propoñeremos ao alumnado investigar, coa axuda das súas familias, algunha viaxe, cambio de lugar de residencia ou encontro con outras culturas presente na súa historia familiar. Non é necesario que exista unha experiencia migratoria: tamén poden investigarse viaxes, mudanzas, lugares de procedencia ou costumes familiares.

Podemos ser creativas á hora de deseñar as actividades, pero aquí vai unha batería de ideas:

- **Investigar as orixes familiares:** de onde son orixinarias as persoas da nosa familia? Viviron sempre no mesmo lugar? Recopilar relatos de experiencias e aventuras reais de persoas migrantes. Poden ser vivencias de nais e pais, pero tamén das avóas/avós e bisavóas e bisavós que se teñan transmitido ata os días de hoxe.
- **Localizar nun mapa** os lugares de procedencia ou aqueles aos que viaxaron diferentes membros da familia.
- **Recoller palabras, expresións ou costumes** que procedan doutros lugares.
- **Preguntar por comidas, músicas, xogos ou celebracións** propias doutras zonas xeográficas ou culturas.
- **Recoller unha historia dunha viaxe, mudanza ou migración:** por que se fixo? Como foi chegar a un lugar novo? Que foi o máis difícil? Que foi o máis divertido?
- **Traer á aula un obxecto, fotografía ou recordo** relacionado con esa viaxe ou lugar e explicar a súa historia ao resto da clase.

Como actividade colectiva, podemos crear un **“mapa das nosas viaxes”** na aula, no que cada nena e neno sitúe os diferentes lugares relacionados coas súas familias. O obxectivo será descubrir que **todas as familias teñen historias, orixes e percorridos diferentes**, e que coñecelos pode axudarnos a comprender e valorar a diversidade que nos rodea.

Actividade a partir dos 8 anos (pode ser realizada antes de asistir ao espectáculo):

Continuando a pesquisa iniciada na actividade anterior de recolla de experiencias das familias do alumnado e do propio alumnado realizaremos a seguinte actividade:

- ❖ Convidaremos a vir a aula a unha nai/pai ou avoa/avó para que poda transmitir en persoa os seus coñecementos relativos á experiencia de vivir nun país diferente ao que naceu. Pode confeccionarse colectivamente unha lista de preguntas para realizar a entrevista de modo que o alumnado exerza como un corpo de xornalistas.
- ❖ Se algún alumno ou alumna da aula naceu fora da vila onde está a estudar neste curso, podemos tamén entrevistalo/a.

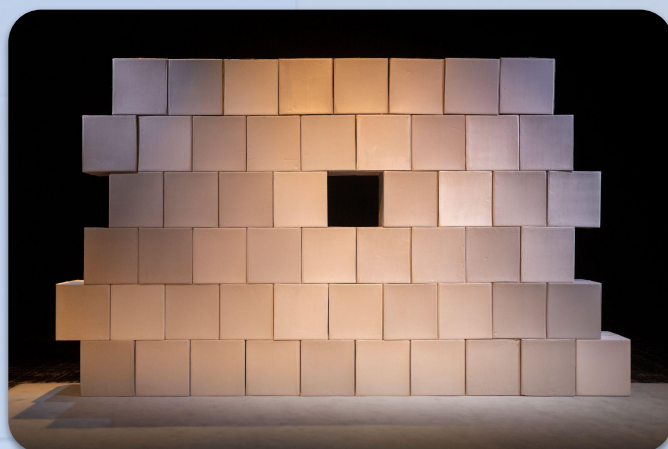

III | O ESPAZO ESCÉNICO

No caso de CORALINDA, a escenografía está composta por cubos grises que serven, seguindo a mesma lóxica dos xoguetes Montessori, para construír todos os espazos necesarios para desenvolver a historia: desde un muro que separa ás personaxes, ata unha humilde casa, un castelo ou o salón dunha casa.

❖ A partir dos 6 anos:

- Preguntar ao alumnado que espazos se evocan no espectáculo.
- Que vos parece que representa o castelo?
- Que cores aparecen ao inicio da obra? E ao final?
- Como están dispostos os cubos ao principio da obra? E ao final?

IV | **CREACIÓN DRAMATÚRXICA PROPIA**

Tradicionalmente no teatro represéntanse pezas de autores/autoras dramáticas que as compañías escollen segundo os seus gustos e necesidades. Outra posibilidade, que ao Elefante Elegante lle interesa máis, é a de crear as súas propias historias segundo as necesidades creativas, existenciais e ambientais de María e Gonçalo, a directora e director artístico de Elefante Elegante.

A partir de 8 anos:

- ❖ **As nosas referencias literarias** (Pode ser realizado antes de asisitir ao espectáculo):
 - Que autores/autoras de contos coñecedes? (Se esta pregunta resulta difícil podemos pasar directamente á seguinte ;))
 - Lembrádesvos do título dalgún conto? Sobre que temas fala cada conto nomeado?
 - De que temas vos gustaría falar a vós no suposto de que poidésedes crear unha historia? (Por exemplo, a amizade, os medos, a ecoloxía...)
 - A través de que personaxes podemos falar do tema escollido?

ACTIVIDADE COLECTIVA 1:

1. – Facer unha escolma dos temas que máis interesan aos nenos e nenas.
2. – Escoller un tema.
3. – Determinar os personaxes ideais para falar do tema que escolleron.
- 4.A.– Sentados en círculo, conxuntamente, van construindo a historia. É unha variante da primeira actividade descrita nesta guía. Sucesivamente e respectando a orde do círculo cada un inventa un anaco da historia. A seguinte persoa continua onde a anterior o deixou. Cando chegue á última, a historia ten que estar rematada.
- 4.B.– En grupos, crean unha historia (con inicio, nudo e desenlace) que pode ser ou ben escrita ou compartida oralmente a través dunha portavoz de cada equipo co resto do alumnado da aula.

V | LINGUAXE XESTUAL

No noso espectáculo, salvo algunha frase puntual, os xestos substitúen ás palabras. Temos que atopar o xeito de comunicar e transmitir emocións a través do corpo e o movemento. Esta experimentación sobre o movemento e a comunicación é a que lle dá sentido ao noso traballo.

A través dunha linguaxe xestual fundamentada na manipulación de obxectos e na interacción constante co dispositivo escénico, CORALINDA crea un universo cómico e poético que viaxa do realismo á hipérbole da vida cotiá.

O xogo teatral baséase no traballo plástico da corporalidade das intérpretes e nunha rigurosa sintonía dos xestos coa música instrumental orixinal, definindo unha secuencia dramática na que a imaxe toma un total protagonismo.

ACTIVIDADE COLECTIVA 2:

A partir de 8 anos (ou de 6 coa axuda da/o mestre):

Organizar grupos cos nenos e nenas da aula. Cada grupo realiza dúas listas, unha na que se reflexen os sentimentos de Coralinda e outra na que se reflexen os sentimentos de Benito nos seguintes momentos da peza:

- Os sentimentos de Coralinda ao chegar a un lugar novo e atoparse cunha realidade que non coñece.
- Os sentimentos de Benito cando aparece Coralinda.
- Os sentimentos dos personaxes cando se atopan por primeira vez e perciben as súas diferenzas.
- Os sentimentos dos personaxes cando cae o muro.
- Os sentimentos de Benito cando bebe o leite que Coralinda lle ofrece para aliviar o picor da comida exótica.
- Os sentimentos de Benito cando Coralinda marcha pola súa vontade.
- Os sentimentos de ámbos personaxes ao final da peza.

Reflexionar en conxunto sobre como e por que van cambiando os sentimentos e as actitudes dos personaxes ao longo do espectáculo. Podemos preguntarnos: Que provoca o medo? Que fai que desapareza? É posible ter medo de alguén que non coñecemos? Que necesitamos para confiar noutra persoa?

VI | **TEATRO E ENSINO**

Para o Elefante Elegante hai unha estreita relación entre ensino e teatro. Ao noso ver, a expresión dramática debería ser un elemento cotián na escola, non só como actividade extraescolar, senón con presenza curricular. Así é como acontece en países como Reino Unido ou Dinamarca, onde “Drama” é unha asignatura troncal da educación primaria e secundaria. A comunicación, a expresión oral, a consciencia corporal e emocional, son elementos esenciais dos seres humanos adultos conscientes e respectuosos. Sirva esta guía didáctica para construír as pontes que nos faltan.

Para rematar, velaquí unha proposta máis “teatral” que ogallá sexa do voso agrado:

ACTIVIDADE COLECTIVA 3:

A partir de 6 anos:

Partindo da listas de sentimentos confeccionada na *Actividade colectiva 2*, escribimos os sentimentos en anaquiños de papel. Dobrámoslos ben para que non se vexa a palabra escrita e metémolos nunha caixiña. Por quendas e unha a un, van escoller un anaco de papel. Agora, fronte ao seu “público” teñen que expresar co corpo e o rostro a emoción escrita no papel. Os compañeiros e compañeiras van tentando adiviñar a emoción proposta. É importante que o neno/a actor/actriz non se desanime se non adiviñan rapidamente e insista probando xestualidades diferentes ou matizando a proposta. Non sempre é fácil adiviñar á primeira!

Boa sorte e mil grazas por ter escollido asistir ao teatro e darlle tempo a CORALINDA na vosa aula. Ah... e sobre todo: Disfrutade coas actividades propostas tal e como nós facemos no escenario!

Apertas elefantas!

ELEFANTE ELEGANTE

www.elefanteeelegante.net

www.facebook.com/elefanteeelegante.net

<https://www.instagram.com/elefante.elegante.teatro/>

Trailer:

<https://youtu.be/RYU5sCqRobY>

Espectáculo completo*:

<https://youtu.be/K9hhVs9YSPw>

* A gravación do espectáculo completo está oculta, polo que só o poderedes ver se tedes este enlace.